

Školní Hrozinky

časopis ZŠ HROZNĚTÍN

aneb Takže Vážení ...

Školní rok

2014/2015

ČÍSLO 2

VÁNOČNÍ

Prosinec 2014

Zpívání u stromečku

Na první adventní neděli se jako každý rok uskutečnilo rozsvícení vánočního stromečku v našem městě. Na tuto událost si naše škola připravila krátké vystoupení. Zpívali jsme tradiční i netradiční koledy a vánoční písně. Zapojili se mladší i starší žáci a naším společným zpěvem jsme přilákali i nějaké sněhové vločky.

Alena Kochová a Veronika Marcinková

Vánoční jarmark

Dne 30.11. 2014 se na náměstí, na 1. adventní neděli uskutečnil v našem městečku VÁNOČNÍ JARMARK, kterého se účastnila i naše škola. V 16:00 jsme se sešli na náměstí a pomalu začali prodávat výrobky, které vyráběli žáci 1. a 2. stupně. Na jarmarku prodávali: Filip Blažej, Kateřina Růžičková, André Šida, Dagmar Fantová a paní učitelka Ivana Vaničková. Prodávali jsme: stromečky z korálků a kamene, vánoční motivy z drátků a korálků, čepičky, koule, kalendáře a vánoční obrázky. Já si myslím, že se nám velmi dařilo, pomalu vše jsme prodali a velmi doufám, že se nám bude takto dobře dařit i příští roky.

Dagmar Fantová

Co najdete v tomto čísle:

- * Zpívání u stromečku
- * Vánoční jarmark
- * Adventní věnec, Kapr
- * Vánoční zvyky a obyčeje
- * Vánoční pranostiky
- * Dřívější Vánoce
- * Zajímavosti o Vánocích
- * Vánoce a lunární rok ve Vietnamu
- * Vánoce v jiných zemích
- * Vánoční lekce anglického jazyka
- * Na ledě, Hoj, ty Štědrý večere
- * Pekelná brána
- * Mladý chemik
- * Plánované akce na měsíc leden

Adventní věnec

je tradiční symbol západní církve sloužící k symbolickému odpočítávání čtyř týdnů adventu. Obvykle má podobu věnce z jehličnatých větví ozdobeného 4 svíčkami. Každou adventní neděli se zapaluje další svíčka. Svíček může být ale i více, v závislosti na zvyklostech a trendech. Svíce mohou být různě vysoké, různých barev, symetricky, nebo asymetricky rozmístěné. Zdobené věnce bez svíček, které jsou také nazývány adventní věnce, jsou používány k ozdobení vchodových dveří. Klasické adventní věnce byly zavěšované na stuhách, v posledních letech (počátek 21. století) je nahradily věnce, které se kladou přímo na svátečně upravený stůl. Advent má v křesťanské symbolice zvláštní význam, zahajuje nový liturgický rok.

Význam svíček :

1. Naděje
2. Mír
3. Přátelství, vzájemnost
4. Láska

Tomáš Vančura

Jakub Juráš

Vánoční zvyky a obyčeje

Štědrovečerní věštění

Součástí štědrého večera bylo tajemné vánoční kouzlení. Každý se ho trochu bál, přesto se každým rokem znovu a znovu snažil poodhrnout clonu budoucnosti. Nejznámějším čarováním bylo rozkrajování jablíček.

Pouštění lodiček

Připraví se lavor s vodou a staré vánoční svíčky. Rozpůlí se několik vlašských ořechů a do prázdných polovin jeho skořápek se nakapaným voskem upevní vždy po jednom úlomku vánoční svíčky. Lodičky se zapálenými svíčkami se nechají plout po vodě. Majitele lodičky, která vydrží nejdéle svítit a nepotopí se, čeká dlouhý a šťastný život. Každý si udělá svou lodičku a pokud se lodička drží při kraji nádoby, její majitel se bude celý rok držet doma. Jestliže lodička pluje ke středu nádoby, vydá se do světa.

Ondra Shorný

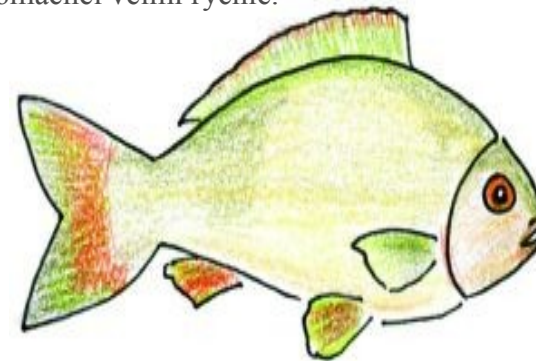
Kapr

Co jedli naši předkové o Vánocích?

Dnes tradiční kombinace kapra a bramborového salátu to ještě před sto lety nebylo. Dokonce ani ryba v jiných úpravách, než je obal z mouky, vajíčka a strouhanky.

Smaženého kapra do českých domácností ve velkém stylu uvedla až Magdalena Dobromila Rettigová, pramáti všech českých kuchařek a salát je výdobytkem doby ještě mladší. Do českých vánočních obyčejů začal promlouvat až po první světové válce, i když zdomácněl velmi rychle.

Ondřej Hric

VÁNOČNÍ PRANOSTIKY

Lepší Vánoce třeskuté, než-li tekuté.

Zelené Vánoce - bílé Velikonoce.

Vánoce na ledě - Velikonoce na blátě.

Tmavé Vánoce - světlé stodoly.

Když v první adventní neděli nastane daleko široko krutá zima, potrvá čtyři neděle.

Je-li v první týden adventní mrazivo, bude zima osm-náct neděl trvati.

Jasná noc o Štědrém dnu, mrazy lezou ke dnu.

Jasno na den Štědrý, bude hrách tvrdý.

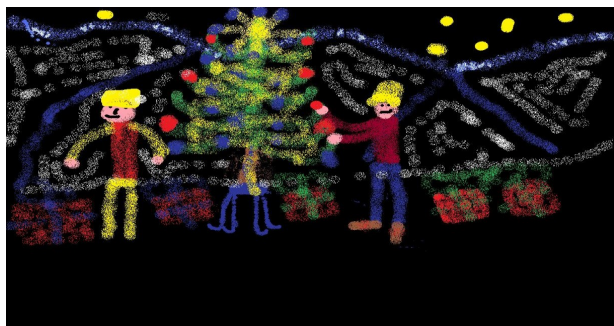

Dřívější Vánoce v ČR

Dříve hospodyně připravovala štědrovečerní večeři už brzy ráno, aby vše stihla.

Typická jídla: hrách, čočka, kuba z krup a česneku nebo rybí polévka. Nikdo dříve v rodině nejedl, aby viděli zlaté prasátko. Hned jak hospodyňka uvařila večeři, začala se věnovat dětem, zatímco muž zdobil vánoční stromek. Jakmile na obloze vysvitla první hvězda, zapálila se svíčka a rodina mohla usednout ke štědrovečerní večeři. Hrách na talíři měl rodinu udržovat pohromadě, rybí polévka zajistit rodině sílu, čočka do stavění přinášela peníze a kuba životní radost, klid a pohodu. Kostí z kapra hospodář zakopal pod jablň. Zbytky večeře se rozdělily mezi dobytek, který po té mluvil lidskou řečí. Další zbytky večeře se rozdělily studní, aby v ní byla stále čistá voda, a také stromům v sadě, aby přišla dobrá úroda.

Dagmar Fantová

Vánoční strom

V Česku nemá vánoční stromek dlouhou tradici. Poprvé jej postavil pro své přátele v roce 1812 ředitel pražského Stavovského divadla Jan Karel Liebich. Na vánočních trzích se sice začali prodávat z Německa dovezené umělé stromečky vyřezané z kartonu nebo tenkých prkének, ale kupující o ně nejevili příliš velký zájem. Více se ujaly živé stromečky. Do venkovských stavení pronikaly ozdobené vánoční stromečky ještě pomaleji. Až do první světové války bývala v mnoha domácnostech pouze ozdobená smrková nebo jedlová větev.

Kateřina Růžičková

Zajímavosti o Vánocích

1. Název

Slovo Vánoce pochází z německého Weinachten, to v doslovném překladu znamená svatá noc. Jak vidíte, převzatost do našeho jazyka není zrovna doslovná, ale jistý systém zde je. První slabika „vá“ je ponecháním počátku německého „Wei“, dále se přidala druhá část slova „noc“, upraveno tedy na noce.

2. Kapr

Vánoce, jako postní období, dominují rybami. Proč u nás kraluje tradiční kapr s bramborovým salátem? Protože ho tak prosadila ve své Domácí kuchařce slavná buditelka Magdalena Dobromila Rettigová.

3. Jmelí

Stojíte pod jmelím, musíte se políbit! Jmelí k Vánocům také neodmyslitelně patří. Již od pohanských dob je mu přisuzována magická moc. Tvrdí se, že pokud je doma zavěšeno jmelí, přináší do domova štěstí a lásku a ochraňuje proti zlým čarodějným silám a duchům. Dále se kouzelná moc zvyšuje, pokud jmelí nebylo zakoupeno, ale darováno. Také platí, že čím více kuliček bude jmelí mít, tím je jeho síla účinnější. A líbání pod jmelím se zrodilo z keltských pověr, které tvrdily, že jmelí zaručuje plodnost a udržuje pevný vztah zamilovaných právě kvůli lepivým kuličkám.

4. Vánoční stromeček

Je pravdou, že úplně přesný původ jehličnatého vánočního stromečku, není úplně jistý, ale traduje se, že byl zvolen z toho důvodu, že propojuje 3 základní části světa. Jeho kořeny značí Peklo, kmen symbolizuje Očistec a jeho větve znamenají Nebe. Dalším důvodem, proč byl vybrán zrovna jehličnatý strom, byla skutečnost, že je věčně zelený, neopadavý, což má symbolizovat věčný život. Další informací je, že za zrodem vánočního stromečku stojí známý protestant Martin Luther, ale tato idea je z velké části vyvracována.

5. Obdarování

Daruj dárek, daruješ tím část sebe... toto byla prvotní myšlenka obdarování o Vánocích, která se zrodila v době středověké. Dárek měl sloužit k upevnění mezilidských, především rodinných vztahů.

Patricie Tóthová

Vánoce (Gianh Sinh) a lunární rok (Tet) ve Vietnamu

Vietnamský lunární Nový rok a Vánoce se slaví v jednom dni: je to pohyblivý svátek, který se slaví mezi 21. lednem a 20. únorem. Lunární Nový rok začíná, když je měsíc v novu a svátky se slaví celý týden. Tet se slaví v rodinném okruhu (mnoho Vietnamců se kvůli tomu vrací zpátky domů do Vietnamu). Každá rodina má doma stromeček nebo aspoň větévku obalenou mandarinkami nebo malé stromky rozkvetlých meruňek (na jihu) či broskví (na severu), kvůli odhánění zlých duchů. K tradičním jídlům patří tradiční slaná koláč Bánh Chung z lepkavé rýže, fazolí a tučného vepřového masa. To vše se zabalí do velkých zelených listů dong a zpevní se tenkými našťípanými bambusovými třískami, které se omotají kolem koláče. Další tradiční novoroční jídlo představuje mýt – kandované ovoce a zelenina, maso v rosolu (thịt đông), dušené maso s bambusovými výhonky, vařené kuře, vepřová dušená šunka (giò) a samozřejmě miska slavnostní lepkavé rýže. Na oltářích (předků) se o Tetu tradičně obětují peníze a ovoce. Tyto svátky jsou pro Vietnamce nejdůležitější v roce, jsou to pro ně svátky klidu, lásky, pohody a přátelství. Jako dárek dostávají vietnamské děti místo dáreků peníze pro štěstí.

Monika Ha

Vánoce v jiných zemích

EGYPT- slaví se 7. ledna

Kdo naděluje dárky: Santa Claus

Zvyky: Vánocům v Egyptě předchází půst. Podle toho kolik má věřící síly, tolik hodin denně nejí a pokud jí, tak může konzumovat jen jídlo živočišného původu. Typická jsou světýlka, umělé vánoční stromečky, ale třeba i Santa tančící břišní tance. Kostely se na počest Josefa zdobí lampičkami a svíčkami.

NORSKO- slaví se 24. prosince

Kdo naděluje dárky: Julenissen

Zvyky: Děti dávají za okno misku s ovesnou kaší, aby se Julenissen posílil na své daleké cestě po noční obloze. Ovesná kaše nechybí ani u štedro-večerní večeře. Kdo v ní najde ukrytou mandly, má velkou šanci, že se v příštím roce vdá nebo ožení. I v Norsku zdobí vánoční stromeček a zpívají se tradiční koledy.

ITÁLIE- slaví se 25. prosince

Kdo naděluje dárky : čarodejnice Befana

Zvyky: Svátky začínají po papežově požehnání Urbi Et Orbi. Čarodejnice Befana přichází komínem a hodným dětem naděluje dárky do ponožek a zlobivým dává jen uhlí.

RUSKO- slaví se 7. ledna

Kdo naděluje dárky: děda Mráz a společně s ním Sněhurka

Zvyky: Lidé zdobí stromeček jménem „jolka“. Po večeři si jdou vyměnit dárky a poté o půlnoci vycházejí do ulic a vítají Nový rok.

ISLAND- slaví se 24. prosince

Kdo naděluje dárky: 13 Jolasveinarů, mladíků, kteří mají na svědomí 13 různých zločinů

Zvyky: Ve všech oknech se objevují mohutné svícny, na ostrově se zastaví hromadná doprava a všichni si užívají Vánoce.

Veronika Marcinková a Kristýna Janíčková

Vánoční stromeček - Christmas tree

Cukroví - Sweets

Dárek - Present

Hvězda - Star

Anděl - Angel

Kapr - Carp

Koledy - Carols

We wish you a Merry Christmas
We wish you a Merry Christmas
We wish you a Merry Christmas
And a Happy New Year

Good tidings to you
wherever you are,
Good tidings for Christmas
And a Happy New Year

Přejeme vám Veselé Vánoce
Přejeme vám Veselé Vánoce
Přejeme vám Veselé Vánoce
a šťastný Nový Rok

Dobré zprávy pro vás
a každého z vás,
dobré zprávy pro Vánoce
a šťastný Nový Rok

Nicole Hadašová, Kristýna Hadašová, Karolína Novotná

Matyáš Reintl

NA LEDĚ

František Hrubín

Dobře dětem o Vánocích
na rybnících, na potocích,
zima jim dá pod nohy
kousek zmrzlé oblohy.

Pro ně zmrzlo modré nebe,
co na tom, že trochu zebe,
honí se tam vesele
malí zkřehlí andělé.

Filip Blažej

Hoj, ty Štědrý večere

KAREL JAROMÍR ERBEN

Hoj, ty Štědrý večere,
ty tajemný svátku,
cože komu dobrého
neseš na památku?

Hospodáři štědrovku,
kravám po výslužce;
kohoutovi česneku,
hrachu jeho družce.

Ovocnému stromoví
od večere kosti
a zlatoušky na stěnu
tomu, kdo se postí.

(Štědrý den, úryvek - Kytice)

Martin Mezei

PEKELNÁ BRÁNA

5.12. 2014 se na naši školu opět vrátili čerti spolu s Mikulášem a andělem, aby se ujistili, že byly všechny děti hodné. Bylo tu spoustu stanovišť, ve kterých děti musely ukázat svojí hbitost a chytrost. Za úspěšné splnění úkolů nebyl nikdo odnesen do pekla a za odměnu si mohly děti opět buřta.

Alena Kochová a Marcinková

Plánované akce na měsíc leden :

- Bruslení (9. 1.)
- Stonožkový týden (od 12. 1. do 16. 1.)
- Den otevřených dveří (13. 1. od 16 do 18 hodin)
- Zápis do 1.třídy (15. 1. od 14 do 17 hodin)
- program Pokos (příprava občanů k obraně státu) za účasti 4. brigády rychlého nasazení spolu se zástupci Ministerstva obrany
- Výukový program o dravcích (21. 1.)
- 2 bloky: Kino odpoledne a Zimní odpoledne
- projekt Sněhuláci pro Afriku (2. polovina ledna)
- 3D projekce – Gymnázium Ostrov

Mladý chemik

Tento rok se v našem kraji poprvé uskutečnila soutěž s názvem „Mladý chemik“.

Této soutěže se účastní žáci 9. tříd z celé České republiky. Cílem soutěže je představit žákům chemii jako zábavnou a zajímavou vědu. Začíná se 1. školním kolem formou psaného testu. 2 nebo 3 nejlepší žáci postupují do regionálního kola, to se v našem kraji konalo 10.12. 2014 na SPŠKS v Karlových Varech. Do tohoto kola z naší školy postoupily dvě žákyně: Veronika Marcinková a Kateřina Růžičková. Po úspěšném zvládnutí písemných testů ve 2. kole postupuje naše škola do 3. kola, které se bude konat 13.1. 2015 opět na SPŠKS v Karlových Varech, kde nás bude čekat praktická zkouška z chemie.

Veronika Marcinková a Kateřina Růžičková

Redakce: Martin Mezei, Kateřina Růžičková a žáci ZŠ Hroznětín